

Bestemd voor: leden van de programmacommissie VVD Utrecht gemeenteraadsverkiezingen 2026

Onderwerp: Publieke inkoop als strategisch instrument voor maatschappelijke impact

Amsterdam, 20 mei 2025

Geachte,

Gemeenten staan de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven – van het terugdringen van armoede tot het versnellen van de energietransitie – terwijl de financiële ruimte onder druk staat. Juist in die context verdient één beleidsinstrument meer aandacht in uw verkiezingsprogramma: inkoop. Inkoop is niet slechts een kwestie van uitvoering. Het is een strategisch middel voor het realiseren van een efficiënte en maatschappelijk verantwoorde besteding van publieke middelen. Door slim in te kopen, kunt u als gemeente maatschappelijke waarde realiseren én zo meer bereiken met hetzelfde budget.

Vanuit Social Enterprise NL, FNO Impact door Groei, Nevi en MVO Nederland zetten wij ons dagelijks in om impact ondernemen en impactgericht beleid te versterken. We zien ten minste drie redenen waarom het heel logisch is om in te zetten op duurzaam en sociaal inkopen:

1. Veel gemeenten zetten inkoop al strategisch in om maatschappelijke doelen te realiseren. 73 gemeenten zijn aangesloten bij het manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI), een landelijk netwerk en kennisinfrastructuur van aanbestedende diensten. Gemeenten die via inkoop willen bijdragen aan een efficiënte en duurzame economie vinden in MVOI een waardevol platform voor kennis en ondersteuning. Uw gemeente is met de ondertekening van het manifest en het opstellen van een actieplan volledig aangesloten bij het netwerk MVOI. De volgende stap is het borgen en uitvoeren van dit actieplan. Alleen zo blijft de impact op de lange termijn zichtbaar.
2. De totale uitgaven van inkoop- en aanbestedingen in uw gemeente, jaarlijks meer dan 700 miljoen euro, vormen een flinke (potentiële) impuls voor het sturen, prikkelen of belonen van uw bedrijfsleven. Door vooraf slim te besteden kunt u (herstel)kosten achteraf voorkomen. Door social return in te zetten, kan de gemeente de werkgelegenheid in de regio versterken en tegelijkertijd kosten besparen op lange termijn. Ook bij catering en infrastructuur zijn er voorbeelden die laten zien dat duurzaam en sociaal inkopen loont en niet duurder is.
3. Het goede voorbeeld geven als overheid (lead by example). Door zelf het goede voorbeeld te geven, stimuleert de gemeente ook bedrijven en andere instellingen om hun verantwoordelijkheid te nemen. Door via inkoop maatschappelijk verantwoord ondernemen te bevorderen, kan de gemeente de economie versterken en tegelijkertijd bijdragen aan duurzaamheid, zonder concessies te doen aan efficiëntie.

Graag geven we u drie suggesties voor uw verkiezingsprogramma:

1. Zet gemeentelijke inkoop in voor werk, duurzaamheid en samenleven

Wij benutten gemeentelijke inkoop als strategisch instrument voor maatschappelijk verantwoorde groei, werkgelegenheid en duurzaamheid. Wij houden ons actieplan actueel en verhogen het ambitieniveau waar dat passend is. Zo borgen we de inzet van inkoop als strategisch instrument voor het realiseren van maatschappelijke doelen.

2. Slim besteden voorkomt dure reparaties achteraf.

We gaan verstandig om met onze publieke middelen door inkoop slim en strategisch in te zetten. Daardoor voorkomen we (herstel)kosten op lange termijn en versterken we onze maatschappelijke basis. We stellen het maximaliseren van maatschappelijke waarde centraal in onze aanbestedingen, in lijn met artikel 1.4.2. van de Aanbestedingswet).

3. Geef lokale en sociale ondernemers een eerlijke kans bij overheidsopdrachten.

Onze lokale en sociale mkb'ers leveren een enorme bijdrage aan een leefbare en toekomstbestendige economie, waarin iedereen mee kan doen. Wij benutten actief de mogelijkheden om opdrachten toe te kennen aan sociale ondernemingen, en stimuleren de lokale economie door duurzame en kostenbewuste keuzes te maken. We benutten de mogelijkheden om opdrachten toe te kennen aan sociale ondernemingen onder de Europese drempelwaarden (in lijn met artikel 2.82 van de Aanbestedingswet).

Publieke inkoop is geen technische bijzaak, maar een sleutel tot maatschappelijke vooruitgang. Laten we samen zorgen dat het een stevige plek krijgt in uw verkiezingsprogramma. Wij denken graag mee met voorbeelden, netwerken en oplossingen op maat voor uw gemeente.

Met vriendelijke groet,

Social Enterprise NL (netwerkorganisatie voor sociale ondernemingen)

FNO Impact door Groei (sociaal vermogensfonds)

MVO Nederland (bedrijvennetwerk van duurzame ondernemers)

Nevi (kennisnetwerk voor inkoop, contract- en supply management)

Meer informatie:

Pianoo kennisbank MVOI: <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen>

Duurzaam inkopen loont: https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2025-01/duurzaam_inkopen_loont-jan2025.pdf

Visiepaper Publieke inkoop: Nog een wereld te winnen: https://social-enterprise.nl/wp-content/uploads/2025/02/Publieke-inkoop_Nog-een-wereld-te-winnen_SENL.pdf

City Deal Impact Ondernemen: <https://citydealimpactondernemen.nl/themas/thema-5-impactvol-inkopen/>

VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid: https://vng.nl/sites/default/files/brieven/2019/attachments/vng-model-inkoop_definitief.pdf

